

jeg for min Part har ikke stor Villid til det nuværende Ministeriums Fortolkninger, og derfor vil jeg bede det ærede Thing om, at det ved Udarbejdelsen af en eventuel Skolelov vil drage Omsorg for, at Ministeriets liberale Fortolkninger kunne faae bestemt Lovform og ikke lade sig npie med en Udsigt til, at Loven vil faae en liberal Fortolkning. Jeg vil kun sige, at idetmindste mit Staae overfor det nuværende Ministerium er det, at jeg maa mindes det gode gamle danske Ordsprog, som siger: Den Hund, som vil bide, skal man ikke give for lang Lænke. Dette er ogsaa i den Sag mit Forhold til Ministeren.

Berg: Det er ikke saameget længe siden, jeg havde Leilighed til at udtale mig udførligere om Skoleloven ved Forhandlingen af et lignende, eller rettere sagt det samme Lovforslag, og jeg skal derfor, idet jeg henviser til mine Udtalelser dengang, ikke komme dybere ind paa Sagen i sin Helhed. Smidlerid er der jo foregaaet endel siden, og ogsaa have vi nu hørt en vidtløftigere og fornøielig Forhandling om selve Sagen, der giver mig Anledning til nogle Bemærkninger. Vi forhandlede denne Sag i Udvalget i nogen Tid, og det er meget rigtigt, hvad der blev bemærket af den ærede første Taler (Bagger), at det var ikke Meget, vi fik frem fra dette Udvalg. Efter denne Forhandling at bømme — naar jeg trækker den ærede sidste Taler ud af Debatten — synes jeg, at der er kommen noget mere Interesse for at faae gjort Noget i Sagen, for at komme til at lægge frem sine Anskuelser end tidligere. Det er efter min Formening et Fremskridt. Jeg tror nemlig ikke, at den ærede første Talers Trussel om at negte Overgangen til 2den Behandling har videre at betyde, saa jeg mener i den Forstand at kunne trække ham fra. Jeg skal dermed forlade dette Moment, der har været oppe i Sagen, siden vi forhandlede sidst, nemlig Udvalgets Arbejde, idet, som sagt, den stedbundne Debat bærer Vidne om, at det næste Udvalg skal blive frugtbarere. Saa have vi dernæst haft et meget stort Skolemøde i Kjøbenhavn, foranstaltet af den danske Lærersforening, til Behandling af denne Sag. Jeg hørte et Par ærede Talere udtale sig mod dette Skolemøde; navnlig den sidste ærede Taler nedlagde paa Danmarks Statsförelærernes Vegne en kraftig Protest imod, at Mødet havde havt Ret til at udtale nogen Mening paa Statsförelærernes Vegne. Jeg veed ikke, med hvilken Bemyndigelse det ærede Medlem kan neblægge Protest, og jeg veed heller ikke ganske, om Stedet er her til videre at drøfte disse Mænds Virksomhed ved dette Møde, uden forsaavidt Resolutioner derfra komme med, og det er vel ogsaa paa Basis af disse, at det ærede Medlem for Sønderfö talte. Jeg gik som stille Sagttager under hele Skolemødet, og jeg skal ikke negte, at jeg havde ønsket, at Statsförelærerne vare mødte op ved denne Leilighed,

og jeg vilde have sat mere Pris paa, om den sidste ærede Taler og Medlemmet for Sønderfö der vare komne med deres Protest; det kunde have givet Mødet et mindre ensartet Skjær, end det fik. Smidlerid det blev nu ikke saa. Jeg skal forøvrigt sige, at jeg tror, at Alle her i Thinget ville ønske, at det ikke skal være lettere her at fremsjøre Paastaaende uden Bevis, end det skal være paa et eller andet Møde udenfor Salen. Jeg vilde sætte Pris paa, om vi Alle bleve enige om for Folke-thingets egen Skyld, at, naar vi fremsatte Paastaaende her, ere vi enige om at ville bevise det, i alt Fald ligesaa gjennemgaaende, som vi nu forlange dem beviste andefteds ved et eller andet Møde. Jeg har nu, til Trods for Protesterne, ikke nogenfomhelst Tvivl om, at den Mand, som gik igjennem dette Møde, i det Væsentlige er Statsförelærernes Mand, thi disse vare saa fuldbig repræsenterede paa dette Møde; at jeg ikke kan tvivle om, at de i Meget have udtalt Statsförelærernes Mening, og jeg tager det samme Hensyn, baade velvillige og kritiserende Hensyn til dette Laugsmøde, som jeg taget til ethvert andet Laugsmøde. Lærerne holde Møde, Juristerne holde Møde, Præsterne holde Møde, Statsförelærerne holde Møde, Haandværkerne holde Møde, hvor Enhver taler om Sit, og der er altid adskillige Ting at lægge Mærke til, selv om man ikke deler de Hovedbetragtninger, som gaa igjennem Mødet. (Th. Nielsen: Og Dyrulærerne holde Møde). Ja, det er rigtigt, og jeg vil indrømme, at alle disse Mænd have fuldstændig den samme Ret som alle andre Mænd til at samle sig og udtale sig om deres Anliggender fra deres Synspunkt, saa at jeg i denne Henseende ingen Anledning har til at neblægge Protest. Det har i to Henseender interesseret mig at overvære dette Møde. Det interesserede mig for det Første, efterat jeg havde hørt de Taler, der kom frem, og efterat jeg havde været sammen med disse Mænd, at gjøre en Sammenligning mellem den egentlige Dygtighed blandt Danmarks Lærerstand nu for Tiden og den Dygtighed, som den besad, saa vidt jeg kan skjønne for omtrent en Mennefsalder siden, thi jeg har nu fulgt Skolemøderne i omtrent en Mennefsalder, og der er ikke saa liden Forskjel tilstede mellem nu og dengang. Men dernæst er der ogsaa en anden Henseende, hvori det har interesseret mig, idet det nemlig forekom mig, at Statsförelærerne havde bidt sig endnu mere fast i deres egne, særegne Laugsanskuelser, end de tidligere havde. Jeg tror, at det skædede dem noget paa dette Møde, at de ikke altid havde været heldige med deres Ordbrøgere, og det skal jeg indrømme en æret Taler, at det, at en Mand, som er ansat paa en lille Ø oppe i Rindfjorden, har havt Garambolage med et Sogneraad angaaende et Skolegulv, ikke er et tilstrækkeligt Thema til derpaa at bygge den Paastand, at Sogneraadet